

Gewoon Gaaf-praktijken

1 Inleiding

Epidemiologisch onderzoek liet in 2017 zien dat van de 5-jarigen 76% een gaaf gebit had. Van de 11-jarigen was dat 61% en van de 17-jarigen 34%.¹ Het Zorginstituut Nederland (ZIN) gaf op basis van deze uitkomsten aan dat tandcariës nog altijd zeer veel voorkomt onder jeugdigen.^{2 3}

In de KIMO-richtlijn Mondzorg voor Jeugdigen preventie en behandeling van cariës (2020) wordt op basis van onderzoek een sterke inzet op preventie aanbevolen.⁴ De methode Gewoon Gaaf is een hierop aanhakende methodiek, die is ontwikkeld door het Ivoren Kruis.⁵ In mondzorgpraktijken waarin met Gewoon Gaaf wordt gewerkt, maakt de tandarts of mondhygiënist voor elk kind een risico-inschatting. Hoe is het gesteld met de zelfzorg door ouder en kind, hoe gaat het met de mondhygiëne, in welke fase verkeert het gebit (wisselen, doorbreken kiezen) en is er sprake van (beginnende) cariës. Op basis van deze inschatting wordt bepaald wat de controletermijn is en welke behandelingen eventueel noodzakelijk zijn om elementen extra te beschermen (fluoride, sealen). Verder dragen poetsinstructies en motiverende gesprekken met ouders en het kind bij aan bewustwording.

Volgens gegevens van het Ivoren Kruis wordt per voorjaar 2022 in 526 mondzorgpraktijken in Nederland gewerkt volgens de methode Gewoon Gaaf.⁶ In deze bijdrage wordt hierop nader ingezoomd.

2 Aandeel Gewoon Gaaf-tandartspraktijken

De 526 mondzorgpraktijken betreffen 467 tandarts- en 59 mondhygiënistpraktijken. Nagegaan is hoe het aantal van 467 Gewoon Gaaf-tandartspraktijken zich verhoudt tot het totale aantal tandartspraktijken. Dat laatste aantal is bij de KNMT niet precies bekend. Als indicatie ervan is uitgegaan van het aantal unieke praktijkadressen in de KNMT-tandartsenadministratie per januari 2022. Dit zijn er 4.094.

Figuur 1 laat per provincie en landelijk het overzicht zien van het aandeel Gewoon Gaaf-tandartspraktijken op alle praktijken. Voor heel Nederland geldt dat in 11% van de tandartspraktijken bij de behandeling van kinderen wordt gewerkt volgens de Gewoon Gaaf-methode. Regionaal gezien ligt dit aandeel in de provincies Overijssel, Limburg, Groningen, Gelderland en Drenthe boven het landelijk gemiddelde en in de provincies Flevoland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Zuid-Holland en Friesland eronder.

1 Kies voor tanden. Een onderzoek naar mondgezondheid en preventief tandheelkundig gedrag van jeugdigen, hoofdmeting 2017, een vervolg op de reeks TJZ- en Kies-voor-Tandenonderzoeken. TNO, 2018.

2 Signalement Mondzorg 2018. Diemen, Zorginstituut Nederland, 2018.

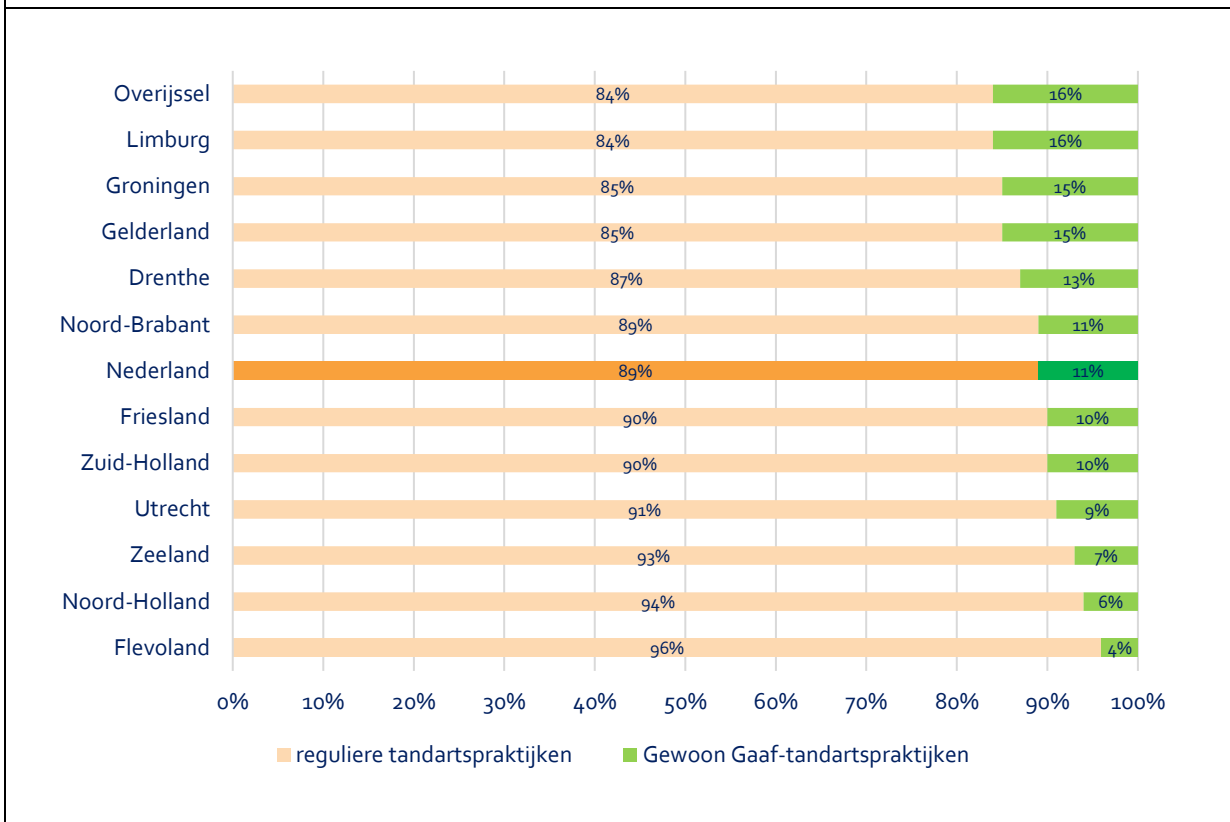
3 Kalsbeek H. Serie: Cariëspreventie in historisch perspectief: mondhygiëne. Ned Tijdschr Tandheelkd 125 (2018a, 2018b, 2018c): 11-14 / 435-440 / 571-576. Schuller AA, Vermaire E, Kempen I van et al. Kies voor Tandem. Een onderzoek naar mondgezondheid en tandheelkundig preventief gedrag van jeugdigen. Hoofdmeting 2017, een vervolg op de reeks TJZ-onderzoeken. Leiden, TNO, 2018.

4 Kennisinstituut Mondzorg (KIMO). <https://www.hetkimo.nl/richtlijnen/mondzorg-voor-jeugdigen-preventie-en-behandeling-van-caries-2020/introductie/>

5 <https://ivorenkruis.org/programmas/gewoon-gaaf/wat-is-gewoon-gaaf?msclid=d3a53c92d05011ecbaedc501d17fecf9>

6 <https://ivorenkruis.org/programmas/gewoon-gaaf/vind-ee-gewoon-gaaf-praktijk/>

Figuur 1 Aandeel Gewoon Gaaf-tandartspraktijken landelijk en naar provincie, per voorjaar 2022

Bron: KNMT-tandartsenadministratie januari 2022 / Ivoren Kruis

© 2022 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.